

Kostenloser Esperanto-Kurs – 6. Lektion

1. „Varma vetero hodiaŭ, ĉu ne?“

- Varma vetero hodiaŭ, ĉu ne?

Aĥ, pensas Klara, ĉiam konversacioj komenciĝas per tiu ĉi aŭ simila frazo. Klara nun sidas en ĝardeno, post la matena Esperanto-kurso, kaj ĝuas la belan naturon ĉirkaŭe. De tempo al tempo aperas birdoj. Apud ŝi sidas ĉirkaŭ dudekjara knabino, kiu deziras konversacii kun ŝi. La knabino denove ekparolas:

- De kie vi venas? Ĉu ankaŭ el Polujo?

Klara rigardas la knabinon, kiu ŝajnas esti afabla kaj bonkora (bon-kor-a). Klara kapneas (kap-ne-as):

- Ne, mi venas el Germanujo. Mi estas Klara. Kiel vi nomiĝas?
- Agnjeŝka
- ... ? Kiel?
- Rigardu, jen mia nomŝildo.

Klara legas la nomon sur ŝia nomŝildo.

- Ho! Mi ja komprenas... Kion vi faris hodiaŭ?
- Mi partoprenis prelegon pri Esperantlingva literaturo, respondas Agnjeŝka. Antaŭ ne longe oni tradukis faman svedan romanon por infanoj: *Pipi Ŝtrumpolonga*. Kaj ĉu vi scias ke eĉ ekzistas komiksoj en Esperanto?
- Ĉu vere? Mi ŝategas komiksojn!
- Ankaŭ mi! Rigardu, tiu ĉi apartenas al mia instruisto, li pruntedonis ĝin al mi.

Klara prenas la libron, kies nomo estas *Asteriks ĉe la Olimpiaj ludoj*. Klara kaj ŝia najbarino samtempe legas la unuajn paĝojn. Iom poste, Klara rigardas la horloĝon:

- Ho, jam estas la kvina! Mi planis partopreni la koktelistan kurson. Ĉu ankaŭ vi?
- Jes, mi volonte venos. Poste ni povos plulegi.

2. Neue Wörter

Zum selbst Herausfinden: *konversacio, plani, olimpia, romano, ŝildo*

afabla	freundlich, nett	longa	lang
aparteni	gehören	najbaro	Nachbar
aperi	erscheinen	nei	verneinen
birdo	Vogel	nomŝildo	Namensschild
ĉirkaŭe	in der Umgebung, ringsherum	paĝo	(Buch)seite
eĉ	sogar	pensi	denken

fama	berühmt	prelego	Vorlesung
ĝui	genießen	pruntedoni	(jemandem etw.) ausleihen
horloĝo	Uhr	respondi	antworten
kapnei	verneinend den Kopf schütteln	scii	wissen
kapo	Kopf	ŝajni	scheinen
kies	wessen	ŝtrumpo	Strumpf
kompreni	verstehen	traduki	übersetzen

3. Zusammenfassung der Grammatik – Teil 1

Hier eine kurze Wiederholung von grammatischen Kategorien, die du in den Grammatikteilen der vergangenen Lektionen gelernt hast:

3.1 Die Wortarten und ihre Endungen

Wortart	Endung	Beispiel
Substantiv	-o	floro
bestimmter Artikel	la	la floro
Adjektiv	-a	bela floro
abgeleitete Adverbien	-e	bele
ursprüngliche Adverbien ohne Endung		tro, hodiaŭ
Pronomen		
Personalpronomen		mi, vi, li, ŝi, ĝi, ni, vi, ili oni
Possesivpronomen	-a	mia, via, lia, ŝia, ĝia, nia, via, ilia onia
Andere wichtige Pronomina findest du unter 3.2		
Verb		
Infinitiv	-i	legi
Gegenwart	-as	mi legas, vi legas, ...
Vergangenheit	-is	mi legis, vi legis, ...
Zukunft	-os	mi legos, vi legos, ...
Wunschform	-us	mi legus, vi legus, ...
Aufforderungsform	-u	legu
Numeral		
Kardinalzahlen		nul, unu, du, tri, kvar, kvin, ses, sep, ok, naŭ, dek dek unu, dek du, dudek, tridek, kvardek cent, cent unu, cent dek unu ducent, ducent dudek du, tri mil tricent

Ordinalzahlen

-a/-e

unua, dua, deka, dek unua, ducent dudek
dua
unue, due, deke

3.2 Tabellwörter

Eine ganze Reihe häufig gebrauchter Adverbien und Pronomina sind im Esperanto in einer logisch erschließbaren Tabelle zusammengefasst. Jedes der darin enthaltenen Wörter besteht aus zwei Bestandteilen. Die Bedeutung des ersten Wortteiles findest du in der Zeile oben, die Bedeutung des zweiten Wortteiles in der Spalte links.

Beispiel:

3. Spalte + 4. Zeile = *i-* + *-am* = *iam* = unbestimmt + Zeit = irgendwann

1. Spalte + 3. Zeile = *ki-* + *-e* = *kie* = fragend + Ort = wo?

	ki- fragend	ti- hinweisend	i- unbestimmt	ĉi- allumfassend	neni- verneinend
-u Person, benannte Sache	kiu wer, welcher, welche(s)	tiu jener, der	iu jemand, irgendein	ĉiu jeder	neniu keiner, niemand
-o unbenannte Sache	kio was	tio jenes, das	io irgendwas, etwas	ĉio alles	nenio nichts
-e Ort	kie wo	tie dort, da	ie irgendwo	ĉie überall	nenie nirgendwo
-am Zeit	kiam wann	tiam dann	iam irgendwann	ĉiam immer	neniam nie
-a Eigenschaft	kia wie, was für ein	tia solch ein	ia irgendein	ĉia jederlei	nenia keinerlei
-el Art und Weise	kiel wie, auf wel- che Weise	tiel so	iel irgendwie	ĉiel auf jede Weise	neniel in keiner Weise
-om Menge	kio wie viel	tio so viel	io etwas, ein wenig	ĉio alles	nenio nichts
-al Grund	kial warum	tial darum	ial aus irgendeinem Grund	ĉial aus jedem Grund	nenial aus keinem Grund
-es Besitz	kies wessen	ties dessen, deren	ies irgend- jemandes	ĉies jedermanns	nenies niemandes

Die Tabellwörter können auch verändert werden. Beispielsweise kann man manche von ihnen in den Plural setzen:

tiuj belaj floroj – diese schönen Blumen

Und sie können eine Akkusativendung erhalten bei Substantiven, Adjektiven, vielen Pronomina und einigen Adverbien:

Mi legis ĉi **tiu**jn bonajn librojn. – Ich habe diese guten Bücher gelesen.

Falsch wäre *Mi legis tion libron*, da *tio* kein Demonstrativpronomen ist. Es muss *Mi legis tiun libron* heißen.

Tipp: Eine weitere Übersicht mit Beispielsätzen zu allen Tabellwörtern findest du auf dieser Webseite: <https://esperanto.lingolia.com/de/grammatik/tabellwoerter>

3.3 Wortbildung

Ein Wort besteht im Esperanto aus einer oder mehreren Wortwurzeln, Prä- und Suffixen und einer oder mehreren Endungen:

nur Wurzel: apud – neben

Wurzel + Endung: apuda: la apuda domo – das daneben befindliche Haus

zwei Wurzeln + Endung: leglibro/legolibro – Lesebuch

Affixe (Prä-/Suffixe) + Wurzel + Endung:

juna → junulo – Jugendlicher

junularo – Jugend (junge Menschen)

gejunuloj – Jugendliche (beiderlei Geschlechts)

maljunulino – alte Frau

Bisher bekannte Affixe:

Präfixe	Bedeutung	Beispiel
ek-	plötzlicher Beginn	ekkanti – lossingen
ge-	beiderlei Geschlechts	gepatroj – Eltern
mal-	Gegenteil	maljuna – alt
re-	zurück, noch einmal	redoni – zurückgeben relegi – noch einmal lesen

Suffixe

-ad-	Dauer, oft auch zur Substantivierung von Verben	la legado – das Lesen
-aĵ-	Sache	trinkaĵo – Getränk
-an-	Angehöriger, Anhänger	alilandano – Ausländer
-ant-	eine Tätigkeit Ausführender	leganto – Lesender
-ar-	Schar, Ansammlung	junularo – Jugend
-eg-	Vergrößerung, Verstärkung	maljunega – uralt

-ej-	Ort	lernejo – Schule
-et-	Verkleinerung, Abschwächung	boteleto – Fläschchen
-i-/uj-	Land	Germanio/Germanujo – Deutschland
-iĝ-	zu etwas werden; Darstellung eines Vorganges	bluiĝi – blau werden
-il-	Werkzeug, Gerät, Mittel	laŭtparolilo – Lautsprecher
-in-	macht das Wort weiblich	virino – Frau
-ist-	Beruf; ständige Tätigkeit	skribisto – Schreiber
-uj-	Behältnis, Gefäß	monujo – Geldbeutel
-ul-	Person, Träger einer Eigenschaft	malgrandulo – Kleiner

3.4 Einleitung eines Teilsatzes

Bei zusammengesetzten Sätzen kann der zweite Teilsatz eingeleitet werden durch:

kaj/aŭ/sed:

Mi serĉis mian filon, **sed** (mi) ne trovis lin. – Ich suchte meinen Sohn, fand ihn aber nicht.

ke:

Mi jam diris, **ke** mi forvojaĝos morgaŭ. – Ich habe schon gesagt, dass ich morgen wegfahren werde.

kiu(n)/kio(n):

Diru, **kiu** vi estas! – Sag, wer du bist!

Rakontu, **kion** vi vidis! – Erzähle, was du gesehen hast!

Rakontu, **kiun** vi vidis! – Erzähle, wen du gesehen hast!

Präposition + kiu(n)/kio(n):

Jen la knabo, **kun kiu** dancis via filino! – Hier ist der Junge, mit dem deine/Ihre Tochter getanzt hat.

Ĉu vi ne scias, **sur kion** li skribis la poemon? Sur la lernejan tablon! – Weißt du denn, worauf er das Gedicht geschrieben hat? Auf den Schultisch!

Jedes der Fragewörter aus der Tabelle (3.2):

Ĉu ŝi skribis, **kiel** ŝi fartas? – Hat sie geschrieben, wie es ihr geht?

Ĉu vi aŭdis, **kiom** da infanoj ili havas? – Hast du gehört, wie viele Kinder sie haben?

3.5 Sechs Varianten des Satzaufbaus (Vorschläge)

Subjekt – Verb:

Li venis. – Er kam.

Ergänzung – Subjekt – Verb – Ergänzung (Adverb):

Hieraŭ li venis tro malfrue. – Gestern kam er zu früh.

Subjekt – Verb – Ergänzung (direktes Objekt im Akkusativ):

Li skribas leteron. – Er schreibt einen Brief.

Subjekt – Verb – Ergänzung (indirektes Objekt: Präpositionalphrase):

Ŝi iras en la lernejon. Ŝi sidas en la lernejo. – Sie geht in die Schule. Sie sitzt in der Schule.

Unpersönliche Sätze: Verb (– Ergänzung):

Pluvas. – Es regnet.

Estas varme. – Es ist warm.

Der **deutsche Infinitiv mit „zu“** wird im Esperanto einfach mit dem **Infinitiv** ausgedrückt:

Ŝi ŝajnas esti la plej alta. – Sie scheint die Größte zu sein.

Alle Varianten können mit weiteren Ergänzungen gebildet werden. Aus stilistischen Gründen oder durch den Einfluss der Muttersprache gibt es nicht selten Abweichungen von dieser Reihenfolge.

4. Übungen

Lies dir die Zusammenfassung der Grammatik gründlich durch.

4.1 Bilde mit jedem der Fragewörter aus der Tabelle (1. Spalte) einen Fragesatz!

4.2 Formuliere zu jeder Variante des Satzaufbaus in 3.5 zwei Beispielsätze!

5. „Mi celas flue paroli Esperanton!“

La sekvan matenon Klara leviĝas post kaj mallonga kaj gaja nokto. Ŝi ankoraŭ lacas, sed ŝi ne volas maltrafi la kurson. Do ŝi iras unue al necesejo. Proksime troviĝas ankaŭ la duŝoj, kie Klara volas rapide duŝi sin. Sed kiam ŝi vidas la longegan vicon, ŝi decidas nur laviĝi kaj brosi dentojn. La duŝado devas atendi, Klara ne havas multe da tempo. Ŝi ankoraŭ ne faris la hejmtaskojn por la hodiaŭa kurso! Post la lavado ŝi reiras al la ĉambro por vestiĝi kaj kuras al la matenmanĝo. Ju pli rapide ŝi finmanĝos des pli da tempo restas por la hejmtaskoj, kiujn ŝi bedaŭrinde ne sukcesis fini hieraŭ pro la amuza vesperprogramo.

La instruisto bonvenigas la lernantojn kaj deziras agrablan lernadon. Kune la grupo korektas la hejmtaskajn ekzercojn. Bedaŭrinde Klara ne ĉiam trovis la ĝustan solvon, sed faris kelkajn stultajn erarojn.

– Por la fina ekzameno mi devas pli bone prepariĝi, pensas Klara. Mi ja celas flue paroli Esperanton!

Feliĉe, ŝi lernis aliajn gravajn vortojn dum la libertempo, kiam ŝi interparolis kun multaj homoj el diversaj landoj. La tuta aranĝo estas kaj lerniga kaj amuza afero.

6. Neue Wörter

agraba	angenehm	korekti	berichtigen, korrigieren
bonvenigi	willkommen heißen	laca	müde
celi	(ab)zielen, erreichen wollen	lavi	waschen
decidi	entscheiden	levi	heben
diversa	verschieden	leviĝi	sich erheben, steigen, hier: aufstehen
duŝo	Dusche	maltrafi	verpassen, verfehlen
ekzerco	Übung	necesejo	Toilette, Klo
eraro	Fehler	nokto	Nacht
feliĉe	glücklicherweise	solvo	Lösung
flue	fließend	stulta	blöd
grava	wichtig	trafi	treffen (Wurf)
ĝusta	richtig	tasko	Aufgabe
interparoli	besprechen, diskutieren	vestiĝi	sich anziehen
ju ... des	je...desto	vico	(Ab)folge, Reihe, Schläge
kelkaj	einige, ein paar		

Lösungen zu 4.

Für 4.1 und 4.2 sind viele Lösungen möglich. Hier ein paar Beispiele:

4.1 Kiun instruiston vi plej ŝatis? / Kial li ne respondas? / Kiom da paĝoj vi legis hodiaŭ? / Kiom vi aĝas? / Kion vi pensas? / Kiam vi alvenos? / Kie en Germanio ŝi loĝas? / Kies biciklo estas tiu? / Kia bela vetero hodiaŭ! / Kiel mi povas aliĝi al la aranĝo?

4.2 Ni lernas Esperanton. / Mi finlegis la romanon. / La suno brilas. / Okazis nenio. / Morgaŭ mi foriros frue. / Kutime ni matenmanĝas je la oka. / Ŝi amas longe promeni en arbaro. / Hieraŭ ni iris dormi malfrue.

Schicke deine Sätze auch gerne an deine Mentorin / deinen Mentor, wenn du dir nicht sicher bist, ob sie richtig sind.

7. Kontrollübungen für deine Mentorin / deinen Mentor

7.1 Übersetze den Text der beiden Memes!

Bildquellen:

fb.com/BrazilajMemeoj/photos/a.159548211371711/173048380021694

reddit.com/r/Memeoj/comments/wl9cnq/ne_salikoku

Mi: Kial mia dorso tiom doloras?
Ankaŭ mi: *sidas tiel*

7.2 Beschreibe kurz auf Esperanto, was du auf dem rechten Bild siehst!

Dabei helfen dir folgende Wörter:

kurba (krumm), **salikoko** (Garnele), **skribtabla seĝo** (Schreibtischstuhl)

Wenn du weitere, dir unbekannte Wörter verwenden willst, hilft dir das *Reta Vortaro* weiter (<https://www.reta-vortaro.de/>) oder das *PReVo – Vortaro de Esperanto*, das du als App für dein Handy herunterladen kannst.